

Bijbellezingen en preek van eerste paasdag 2020

We lezen nu ruimt twee maanden uit het Bijbelboek Exodus. Het verhaal over de bevrijding van slaven die geen leven hebben in Egypte. Mozes wordt als Joods jongetje gered van de dood en groeit op aan het hof van de farao. Als hij volwassen is moet hij na een incident waarbij doden vallen vluchten. Na veertig jaar zegt God in de woestijn tegen hem dat hij terug moet om tegen de farao te zeggen dat hij de slaven moeten laten gaan. Die doet dat pas na tien verschrikkelijke plagen. En zelfs dan bedenkt hij zich en jaagt het volk dat onderweg is achterna. Dan splijt de zee en komen de slaven droog aan de overkant. Het leger van de farao volgt maar komt om in de golven.

Dat leidt tot opluchting bij de Hebreërs die onder leiding van Mozes en Mirjam een lied zingen. In Exodus staat dat zo beschreven:

Exodus 15

Het hele leger van de farao was met alle paarden en alle wagens de zee in gegaan. Toen had de Heer het water over hen heen laten stromen. Maar de Israëlieten waren over droge grond door de zee gelopen.

Toen pakte Mirjam, de zus van Aäron, een trommel. En alle vrouwen deden met haar mee. Ze speelden op trommels en dansten. Mirjam was een profetes. Samen met de andere vrouwen zong ze dit lied:

'Zing voor de Heer!
Hij is machtig en sterk.
Alle paarden en soldaten
heeft hij de zee in gejaagd.'

De weg van Jezus is doodgelopen. Zijn woorden en daden sloegen aan bij veel mensen die hem gingen volgen. Maar joegen de leiders van het volk schrik aan. Jezus werd in Jeruzalem voor het pesachfeest opgepakt, overgeleverd aan de Romeinen die hem terechtstelden aan een kruis. Hij werd begraven en zijn volgelingen waaierden uiteen in verdriet en verwarring.

Dan begint op de derde dag een nieuwe week. En lezen we in het evangelie van Johannes het volgende verhaal:

Johannes 20

Na de sabbat, op zondagochtend, ging Maria uit Magdala naar het graf. Het was heel vroeg in de ochtend, het was nog donker. Toen ze bij het graf kwam, zag ze dat de steen voor het graf weggehaald was.

Maria bleef huilend bij het graf staan. En terwijl ze huilde, keek ze naar binnen in het graf. Daar zag ze twee engelen in witte kleren. De engelen zaten op de plaats waar het lichaam van Jezus gelegen had. De één zat aan het hoofdeind, de ander aan het voeteneind. De engelen vroegen haar: 'Waarom huil je?' Maria zei: 'Mijn Heer is weggehaald uit het graf. En ik weet niet waar hij naartoe gebracht is.'

Toen ze dat gezegd had, draaide ze zich om. Ze zag iemand staan. Het was Jezus, maar Maria wist niet dat hij het was. Jezus vroeg aan haar: 'Waarom huil je? Wie zoek je?' Maria dacht dat het de tuinman was, en zei: 'Meneer, hebt u soms mijn Heer uit het graf weggehaald? Vertel me dan waar u hem naartoe gebracht hebt! Dan kan ik hem meenemen.'

Jezus zei tegen haar: 'Maria.' Maria ging naar hem toe en zei: 'Rabboeni!' Dat is Hebreeuws en het betekent: meester. Maar Jezus zei tegen haar: 'Houd me niet vast, want ik moet omhooggaan naar de Vader. En jij moet aan mijn vrienden gaan vertellen dat ik gezegd heb: 'Ik ga omhoog naar mijn Vader, die ook jullie Vader is. Ik ga naar mijn God, die ook jullie God is.'"

Toen ging Maria uit Magdala naar de leerlingen. Ze zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat Jezus tegen haar gezegd had.

AANGERAAKT

“Gemeente van onze Heer Jezus Christus.....”,

De laatste jaren begin ik eigenlijk nooit meer op deze toch wat formele manier een preek.

Maar vandaag doe ik het wel, lieve mensen. Met opzet, omdat ik u, jullie mis. Hier voor mij in de kerk.

Al die gezichten, sommigen inmiddels bekend, anderen nog niet zo goed, en nog zoveel die ik wil leren kennen.

Normaal sta ik na de dienst hier achter in de hal en vormt u een lange rij. Ik heb al wel eens gezegd dat het niet zo handig is en dat het lang duurt voordat iedereen bij de thee en koffie is. Misschien moesten we dat handen schudden met de dominee maar niet meer doen. Maar nu mis ik het. En ik hoop van harte dat het niet tot Sint Juttemis zal duren voordat we dat weer kunnen doen.

Of wacht ons na corona een nieuwe tijd waarin we blijvend afstand houden?

Elk jaar nieuw

“Raak me niet aan!”, dat zegt Jezus tegen Maria van Magdala als ze hem herkent.

Het zijn woorden die elk jaar met Pasen klinken, in dat vertrouwd vreemde verhaal. Steeds diezelfde woorden, maar elk jaar klinken ze anders. Twee jaar geleden was het spannend om ze te lezen met Pasen, vanwege alles wat losgekomen was rond #metoo

Aanraking bleek beladen. Te vaak tegen iemands wil in. Aanraking als aanranding. “Raak me niet aan”, hebben zoveel vrouwen en jongens gedacht en geroepen. Teveel mannen trokken zich er niets van aan. En nog teveel gaan nog steeds te ver.

Dit jaar klinken de woorden weer: “Raak me niet aan.” En opnieuw zijn ze beladen. Vanwege een virus dat ons samenleven naar de kroon steekt.

Een paar weken terug deden we tot en met de premier toe nog wat lacherig over het niet geven van een hand. Nu lopen we overal met een boog om elkaar heen.

Raak me niet aan. Alsof we melaats zijn. Afstand houden. Ik sta hier en u zit veilig thuis.

Gemis

Ik merk juist deze weken hoe gewoon het was dat je als mensen dichtbij elkaar bent. Hoe gewoon het was om elkaar een hand te geven. We merken allemaal wat het betekent als je niet meer ongedwongen samen kunt komen.

Als je een kleinzoon krijgt dan wil je hem het liefst zo snel mogelijk in je armen sluiten. Maar nu mag je als oma en opa niet op kraamvisite, alleen op raamvisite. Kinderen, kleinkinderen zwaaien naar een balkon of vanaf een scherm naar hun ouders en grootouders. Elkaar vasthouden, aanraken, kunnen voelen als je het allebei wilt, het is voorlopig taboe als je niet onder één dak leeft.

Je zult nu maar alleen wonen. Of in een verpleeghuis. De verzorging blijft, doet meer dan haar best, maar zoveel mogelijk op afstand en anders met handschoenen aan. We zijn voorzichtig voor nu, omdat we onzeker zijn over wat er komt, hoe het gaat.

Dat lijkt ook in de woorden schuil te gaan die Jezus tot Maria spreekt: Raak me niet aan.

Zwart-wit

Wat een ongelooflijk contrast met dat andere fragment waarin we ook een Maria tegenkomen. Mirjam in het Hebreeuws. Mirjam pakt haar tamboerijn en mensen pakken elkaar vast voor een vreugdedans. Achter ze klotst de Rode Zee, waar ze volgens het verhaal droogvoets doorheen gekomen zijn.

Als je in het water kijkt zie je paarden en ruiters die bedolven zijn door de zee. Opperuimd staat netjes lijkt Mirjam te denken. Die tirannieke farao en zijn hele legerbende uit Egypte. Land van verdrukking, onderdrukking, angstland. Het verhaal van Exodus tekent het lekker zwart wit, want dat maakt het makkelijk. De goeien tegenover de kwaaien. Net goed dat die laatsten verzuipen, want anders waren de goeien opnieuw geboeid weggevoerd. Bevrijding gaat niet zonder bloed. Kennelijk. Wie een oorlog meemaakte weet daar alles van.

Maar ook de strijd tegen de onzichtbare vijand van nu maakt slachtoffers. Maar een virus is geen verhaal en maakt geen scheiding tussen zwart en wit. Het druk op iedereen, onderdrukt onze hele samenleving, de hele wereld. En ik denk dat we als een dolle zullen dansen als we deze tegenstander er onder gekregen hebben.

Natuurlijk roept de dans van Mirjam vragen op. Maar moet je niet verder kijken dan het oppervlaktewater? Mag je hier een verhaal horen van leven dat door de dood heen gehaald wordt? Ik geloof van wel.

Reken het verhaal niet af op zijn letterlijkheid, maar durf dieper te luisteren. En een stem te horen die tot leven roept. Leven in veiligheid en vrijheid, waar je kan opademen. Dat als muziek in de oren klinkt.

Lange adem....

Toch is het niet zo dat je dat leven zomaar binnen danst. Als Mirjam klaar is met haar lied wacht de woestijn. Het is nog een ellenlange weg naar beloofd land. Dat is wat ik deze dagen ook steeds van alle kanten hoor: dat het nog heel lang gaat duren voordat we deze crisis overwonnen hebben. En misschien moeten we er wel gaan wennen dat sommige dingen voorgoed anders zullen zijn. Anderen roepen dat juist nu de kans is om veel dingen inderdaad anders te gaan doen.

Het is wonderlijk hoe onze tijd weerspiegeld wordt in dat oude verhaal uit Exodus. Daarin begint na de dans van Mirjam in de woestijn het gemopper over hoe alles eerst beter was en er tegelijk een stem klinkt die oproept om nieuwe wegen te bewandelen die een goede samenleving waarborgen.

Tot en met Pinksteren werken we ons verder door dat lange verhaal heen.

Verbeelding

“Raak me niet aan”, zei Jezus tegen Maria van Magdala in de graftuin.

Woorden die in de loop der eeuwen onnoemelijk vaak verbeeld zijn. Dit dramatische moment heeft prachtige kunst opgeleverd. Maar vandaag geen kleurrijk schilderij met gave figuren die prachtig uitgewerkt zijn. Maar een tekening, van de Italiaanse kunstenaar Ciro Fetti uit de 17^e eeuw, een schets in alle voorlopigheid opgezet in grijstinten.

We zien Maria van Magdala verlangend haar arm uitstrekken. Ze wil haar geliefde Jezus zo graag vast pakken. Maar Jezus maakt een terugtrekkende beweging. Waarom mag ze hem niet aanraken? Is het omdat ze wil vasthouden aan wat er was? En is dat onmogelijk? Moet ze wachten tot het nieuwe er is? Tot Jezus zijn weg naar het nieuwe leven voltooid heeft? Het verhaal blijft open.

Tussen Maria en Jezus in kijken geschrokken figuurtjes van bovenaf toe. Zijn dit leerlingen van Jezus, de wachters bij het graf of engelen? Het verhaal geeft geen antwoord. Het is een schets, nog zoveel is niet uitgewerkt, staat op losse schroeven.

Net zoals nu, we weten nog zoveel niet van hoe het zal gaan. En wanneer het moment komt dat we elkaar weer mogen aanraken.

“Raak me niet aan”, zegt Jezus tegen Maria van Magdala. Raak elkaar niet aan, zeggen we nu tegen iedereen. De crisis is nog niet voorbij. Maar het is wel paasmorgen. Het eerste licht speelt rond het open graf. We weten niet hoe het verder zal gaan. Dat wist Maria ook niet. Maar ze stond op en ging op weg in geloof dat Jezus leeft. Met dat geloof raakte ze anderen aan. Op afstand, en het werden er steeds meer. Tot op de dag vandaag.

Zullen we haar voorbeeld volgen, op weg gaan en elkaar aanraken met geloof in het leven?

